

Vinko Mikulic
HR-strateg
040-675 30 18
Vinko.Mikulic@skane.se

YTTRANDE

Datum 2019-04-25
Dnr 1900134

1 (3)

Socialdepartementet
10 333 STOCKHOLM

Remiss. Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem, DS2019:2

Region Skåne avger härmed yttrande över departementspromemorian ”Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem”. Utöver yttrandet ställer sig Region Skåne bakom Sveriges kommuner och landsting remissvar (SKL, dnr 19/00253).

Region Skånes yttrande

Behovet av välfärdstjänster väntas öka drastiskt de kommande åren då befolkningen ökar i antal samtidigt som befolkningsstrukturen förändras så att allt fler blir äldre. Det gör kompetensförsörjningen idag och i framtiden till en av Region Skånes stora utmaningar. Region Skåne arbetar på många olika sätt för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. En av Region Skånes strategier, som har koppling till denna remiss, är strategin *Förläng arbetslivet* som innebär ett långsiktigt och konsekvent arbete för att skapa förutsättningar och ta tillvara äldre medarbetares kompetens genom att anpassa arbetsuppgifter och arbetsvillkor samt möjliggöra uppdrag som handledare och mentor för mindre erfarna kollegor. Att fler jobbar heltid och förlänger sitt arbetsliv minskar rekryteringsbehoven.

Utifrån en stadigt ökande medellivslängd ser Region Skåne det som en nödvändighet att fler arbetar längre för att uppnå fortsatt rimliga pensionsnivåer. För att säkerställa att avsedda effekter uppnås med lagda förslag krävs kontinuerliga uppföljningar och åtgärder i att korrigera och komplettera regelverket. Uppföljning är härmed nödvändigt för att säkerställa att kommun- och landstingssektorns ekonomi inte drabbas negativt av den sammanlagda effekten av lagda förslag, till exempel genom prognosticerade, men i slutändan uteblivna, skatteintäkter. Förslaget

förutsätter att äldre verkligen arbetar längre som en följd av regeländringarna.

Region Skåne vill särskilt lyfta fram följande synpunkter:

- Region Skåne anser att promemorians slutsats är orimlig i det avseendet att regioners och kommuners behov av statsbidrag skulle minska till följd av regeländringarna. Det är för svårt att förutse denna slutsats och effekt innan man vet hur beteendemönstret blir med de nya åldersgränserna. Region Skåne, liksom övriga i sektorn, behöver de ökade skatteintäkterna för att kunna finansiera verksamheten när behoven till följd av en åldrande befolkning ökar.
- Region Skåne håller med SKL kring att de sammantagna ekonomiska effekterna för kommun- och landstingssektorn av samtliga förslag i skrivelsen är svåra att överblicka och kommer även att vara beroende av ytterligare regeländringar som förutsätts ske senare. Därför bör även effekterna på sektorns finanser följas noggrant.
- Region Skåne tillstyrker förslaget om riktålder för pension. En riktålder ger en kommunicerbar bild av hur länge man behöver arbeta för att få en rimlig pensionsnivå. Vidare delar Region Skåne SKLs uppfattning om att det är rimligt att beräkningsgrunden för riktåldern baseras på att en betydande del av livslängdsökningen efter 65 år bör vara ett förlängt arbetsliv.
- Förslagen om riktålder är en del av lösningen för att förlänga arbetslivet. Region Skåne ser dock behovet av fler förändringar, t ex tidigare inträden på arbetsmarknaden.
- Region Skåne tillstyrker förslaget om att knyta åldersgränsen för tidigaste uttag av inkomstgrundad ålderspension till riktåldern. Det är dock inte givet att 65-årsnormen för uttag av pension ersätts med riktåldern som ny pensionsåldersnorm. Region Skåne anser därför att det är av vikt att man med olika åtgärder och informationsinsatser förstärker och förtydligar kopplingen till riktåldern.
- Den totala livsarbetstiden behöver öka när livslängden ökar. Därför är det lika viktigt att skapa goda incitament för ett tidigt inträde på som för ett sent utträde från arbetsmarknaden. Utredningens fokus är dock på det senare. Ett långt arbetsliv med ett tidigt inträde på arbetsmarknaden premieras därmed inte likvärdigt med ett motsvarande långt arbetsliv som grundas på ett sent utträde. I utredningen föreslås en undantagsbestämmelse som ger rätt till garantipension vid 65 års ålder om individen uppfyllt ett särskilt förvärvsvillkor om 44 års arbete med pensionsgrundande inkomst som uppgått till som lägst två inkomstbasbelopp.

Region Skåne anser att det bör utredas om undantaget kan utsträckas så att ett särskilt förvärvsvillkor också ska kunna tillämpas för den inkomstbaserade pensionen, syftande till att individer som haft ett tidigt inträde på arbetsmarknaden och långt arbetsliv även fortsättningsvis ska kunna erhålla inkomstrelaterad pension från 65 års ålder, utan att behöva göra förtida uttag. En sådan förändring skulle öka incitamenten för tidigt inträde på arbetsmarknaden och därmed bidra till ett finansiellt stabilare pensionssystem.

- Region Skåne tillstyrker inriktningen på förslaget om att knyta bestämmelser om rätt att kvarstå i anställning i lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) till en riktålder. Region Skåne delar SKLs syn om att LAS-reglernas utformning i detta avseende ska utredas särskilt.
- Promemorian lägger stor vikt vid den av arbetsgivarna finansierade tjänstepensionen. Region Skåne delar SKLs syn om att man i ”En ny reglering för tjänstepensionsföretag Fi2018/02661/FPM” gett förslag om en lagstiftning som kraftigt riskerar hämma utfallet av denna viktiga framtida inkomst. Beräkningar som SKL låtit göra visar att en genomsnittlig kommunanställd riskerar att förlora mellan 500 och 2000 kr i månatlig tjänstepension livsvarigt. En samordning mellan de båda förslagen är ytterst nödvändig annars finns risk för sänkta pensionsnivåer.

REGION SKÅNE

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Alf Jönsson
Regiondirektör